

- Snedkermester Marius Rasmussen klagede sig på et håndværksfagligt møde over arkitekturen: "Se - nu er jeg jo lokal repræsentant for "Foreningen for bedre Byggeskik på Landet" og hver gang jeg spadserer forbi det SA'TAN'S posthus, så må jeg gå hjem og bræk'ne - ja je' må!"

Nu havde der vist nok været nogle københavnermestre på nybyggeriet...

Indlagt vand med tragedier

De to gamle bybrønde med træpumperne nedlægges, og i 1911 får Ndr. Mern sit beskedne vandtårn og 1913 Sdr. Mern det vandtårn, der stadig knejser som byens vartegn.

Vindmøllen havde pumpet det lille vandtårn i Ndr. Mern fult. Mange spændte medlemmer og beboere var forsamlet til det store øjeblik, da smeden skulle lukke vandet ud på ledningerne. - Pludselig springer den lille beholder læk! Den vælter roligt i to dele, og vandet fosser ud og lige ind i øggehandlerens hus, der lå nedenfor værket.

Den våde mand kom løbende og råbte: "Je' lar' me' it' nej!" dvs. han krævede sin reelle erstatning, men smed Olsen svarede ham: "Det blir du sku' no' te' Johan for der er ik' mer' vand i behol'ren!"

Mureren (navn ?), der havde støbt beholderen, var en fattig mand og havde set sig nødsaget til at spare på jernarmeringen. Han gik derfor straks konkurs under nyopførelsen af beholderen. - Sørgeligere blev det da han samtidig fik et slagtilfælde og døde. Enken sad nu i dybeste armod, men heldigvis gik vandværks formand, sogneprovst Meinertsen, i forbøn for konen, og værket eftergav hende alt.

En dødelig blyforgiftning. - Smed Olsen havde vandrentreprisen. Han pakkede efter tidens brug grundigt de lange rørledninger med rød blymønje. Smedens tøj og især hans ret mange cigaretter var bestandig under det store arbejde smurt ind i rød blymønje, så da bydelen langt om længe havde fået skyllet rørene igennem og kunne glæde sig over det dejligt rindende vand i hanerne, kunne håndværkerforeningen mindes et - to trofaste medlemmer. (Rettelse! Det er senere blevet oplyst, at omtalte smed blev svært invalideret, men levede i nogle år endnu).

Vandforsyningen i Mern

Håndværkermesteren
Provst
Meinertsen

Situationsberetningen om det sprængte Ndr. Mern vandværk 1911. (Samtidig tegn. ved Viggo Nielsen)

Byens nye vartegn 1913 vandtårnet i Sdr. Mern

Handelsstandens sene indtog.

Vi er nået frem til 1920'erne, hvor daværende snedkermester Hans Koføed, "Lunden", udtalte sig om de Mern handlende: "Joh! Det er rigtig godt at vær' køv'mand i Mæhr', for når bar' de har 3 kunder hver og så den ene betal'r så går'ed fint!"

Vist kunne der efterhånden tælles 6-7 købmænd alle handlede med dagligvarer i Mern. Men dagligdagen i en hård indbyrdes konkurrence var nok knapt så rosenrød som beskrevet af snedkermesteren.

Håndværk, handel og industri - ses da også hånd i hånd i Mern. Her er nu slagter, bager, elektriker, blikkenslager, sædelmager, skomager og cykelmed, alle typiske for håndværkeren med det lille udsalg som konen passede. Yderligere var der urmager, barber, boghandel, manufakturhandel, et afholdshotel m.m. Af nogle erhverv var der endog flere af "slagsen". Midt i byen lå det store smede- og autoværksted grundlagt af maskinsmed og cykel-rymaskinehandler Albert Nohr Nielsen, og så tidligt som i 1930 beskæftigede virksomheden endog flere mekanikere.

Albert Nohr Niensens autoværksted

Mern Tekniske Skole.

På en ekstraordinær generalforsamling i juni 1909 besluttedes det at købe et dødsbo med en ledig parcel ude på Mern skolemark af enken Bodil Hansen formedes 400 kr. ("Skolemurken" lå aldrig i fæste, var jord, der kunne handles efter 1900 fordi skolelæreren fik sin løn og ikke skulle drive landbruget. Parcellen lå lige syd for Sdr. Merns vandtårn).

Herude var det var planen, først at bygge en "håndværkerstiftelse" for håndværkets enker ligesom i købstæderne, senere en teknisk skole, men midlerne blev aldrig skaffet, så i 1929 vedtog man at sælge den gamle parcel og købe grund i "Det nye kvarter" på Lilliendalsvej og opføre den længe ønskede skole.

Tale ved indvielsen festen 5. jan. 1930 kl. 1700: "...Denne fest skal sent glemmes i Mern, fordi den er udtryk for, at når man løfter i flok, kan et stort, smukt mål nås. Håndværkerforeningen har lige fra sin begyndelse stillet efter at få bygget

Teknisk Skole Mern fra 1930